

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Hypnóza a její subjektivní vliv na duševní zdraví v každodennosti hypnotizovaných osob

Autorka: Bára Halčáková

Rok: 2021

Bakalářská práce se zabývá přenosem zažité hypnotické zkušenosti do každodenního života. V teoretické části jsou vymezeny pojmy hypnóza a historie hypnózy, hypnabilita, trans a raport. Dále se zabývá mentálním zdravím a tím, jak je hypnóza používána k léčbě deprese, úzkosti či traumatu. Závěr teorie by byl vhodným začátkem samostatné studie. Co v teoretické části chybí je přehled studií, které se zabývají přenášením hypnózy do každodennosti – tedy vlastní jádro práce. Teoretická část vlastně nepřináší informace o tom, jak a zdali je hypnóza do každodennosti promítána, zda je to vůbec pro hypnotizované téma, proč by mělo být téma zkoumáno apod. Zkrátka teorie nezadělává na problém. Hlavním cílem empirické části práce bylo získat odpověď na výzkumnou otázku: Přenášejí si účastníci hypnotického sezení zkušenost do každodenního života a pokud ano, jakým způsobem? Zkoumá názory na hypnotickou zkušenost, její přenos do každodennosti a to, jakými způsoby jedinci tento přenos do každodennosti případně uskutečnili. Není mi úplně jasný problém, který autorka řeší, proč by měli lidi jen tak postoupit hypnózu a přenést ji do života a proč by to mělo být významné a navíc (viz metoda) již po týdnu reflektované?

Výzkumu se účastnilo 10 osob, které byly vybrány příležitostným kriteriálním výběrem (zkušenost s hypnózou, 18+) a o kterých se autorka domnívala, že budou schopni popsat svoje prožívání a zkušenost. Celkem nejasné je, zda podstoupili hypnózu dříve. Metoda je popsána relativně srozumitelně, ačkoliv poněkud květnatě a málo technicky. Informace někdy působí zmatečně, např. metoda redukce negativním samovýběrem a její chybné smíchání s otázkou obav z hypnózy, nevymezení kvalifikovaného hypnotizéra a vlastně neuvedením, jak byli participanté rekrutováni. Chybí mi informace o kvalifikaci hypnotizéra, podrobnější informace o scénáři rozhovoru, kde jen jedno (3) téma reflektuje částečně výzkumnou otázku. Analytické postupy jsou popsány velmi obecně a není jasné, jakou perspektivou autorka na data pohlíží.

Analýza je podrobná, místy méně ukotvená v datech (strach z neznáma vs strach z hypnózy apod.). Místy jsou deskribce propojovány s predikcemi a předpoklady autorky, což je poněkud sugestivní a násilné vidění přenosu do každodennosti všude a nevyplývá z výpovědí participantů. Z výsledků vyplývá, že si účastníci přenesli zkušenost a vědomí nevědomí a někteří se naučili techniky od hypnotizéra. Přenos zkušenosti je přitom součástí posthypnotického povídání. Diskuse je místy

neukotvená v datech a místy kvantitativně zobecňující na participanty a nikoliv na problém (K přenosu hypnotické zkušenosti do každodenního života došlo u jedinců, kteří již předtím alespoň částečně pečovali o své mentální zdraví; Ti, kteří si svůj trans a průběh hypnózy více pamatovali a považovali jej za opravdu intenzivní, si přenesli hypnózu do svého každodenního života ve stejné míře, jako zbytek hypnotizovaných jedinců.), či nevšímavá vůči zkreslením (týden po zkušenosti nelze hovořit o dlouhotrvajících nežádoucích účincích).

Celkově je práce těžko zhodnotitelná. Klíčovým úskalím je chybějící problém a snaha autorky sledovat přenos hypnotické zkušenosti do každodennosti (týden po), který je vlastně iniciován, učen a doporučen hypnotizérem. Metodologicky je práce slabá, ale oceňuji nasazení autorky na organizaci vlastního výzkumu (sehnat hypnotizéra a 10 osob, které se nechají zhypnotizovat a popíší zkušenost) a její zaujetí hypnózou, které prostě je nekritické.

Práci hodnotím kvůli zkreslením v metodě jako velmi dobrou s ohledem na průběh obhajoby.

V Praze dne 27.8.2021

Doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.